

Urajärven kartanomuseo, Asikkala

Restaurointityöraportti:
Rantamajan maalaustyöt ja kuistin uusiminen

Museovirasto
Kulttuuriympäristön hoito-osasto
Restaurointi

2009-2010

Elina Wirkkala, Tmi Elina Wirkkala
Nanna Kymäläinen, Museovirasto

Hanke- ja arkistotiedot

Kohde:	Asikkala, Urajärven Kartanomuseo
Osoite:	Kartanontie 77, 17150 Urajärvi
Muinaisjäännöstunnus:	16400001
Kiinteistötunnus:	016-419-0010-0263
Suojelutilanne:	asetus 480/85
Rakennusvuosi:	hirsirunko vuodelta 1903
Omistaja:	Museovirasto, PL 913, 00101 Helsinki
Restauroinnin laatu:	Rantamajan maalaustyöt ja kuistin uusiminen
Ajankohta:	kesät 2009 ja 2010
Korjausten laajuus:	Katto, vellikellon suojarakenteet
Rahoittajat ja kustannukset:	Museovirasto, Kulttuuriympäristön hoito / Restaurointi
Rakennuttaja:	Marja Ivars, johtava rakennuttaja, Museovirasto
Suunnittelijat ja konsultit:	kuisti arkkitehti Ulla Rahola
Urakoitsijat:	rakennustyöt: Pekka Jäkälä, Museovirasto maalaustyöt: Marja Granfelt, Tmi Elina Wirkkala
Konservaattorit:	
Työmaavalvoja:	
Työturvallisuuskordinaattori:	
Arkistoidut valokuvat:	
Alkuperäisen raportin säilytyspaikka:	Museoviraston arkisto, Helsinki
Restaurointiin liittyvät raportit ja tutkimukset:	

Rantamaja

Lautaverhottu, hirsirunkoinen rakennus kartanonniemen itärannalla on rakennettu alkuaan oletettavasti herrasväen saunaksi. Hirsirunko on talvella 1902 kaadetusta puumateriaalista valmistettu mutta lautaverhous, huonejako ja ovet ja ikkunat ovat myöhäisempää perua. Rakennuksen toisessa päässä on suullisen perimätiedon mukaan ollut kuskikamari sekä kartanon kanala. SMY:n pöytäkirjojen mukaan kuskikamari muutettiin vuonna 1948 hellahuoneeksi mutta tässä yhteydessä ei ollut mainintaa saunan käytöstä. Vuosina 1952-1953 tehtiin muutostyöt ”rantahuvilaksi”, ja oletettavasti nykyinen huonejako sisäänkäynteinen on peräisin tältä ajalta. Tyyllillisesti myös nykyiset ikkunat ja ovet sopivat tähän ajoitukseen. Oletettavasti myös nyt muutostyön kohteena oleva betoniperustainen avokuisti ja kivijalan betonointi on tehty tässä yhteydessä yhteydessä.

Rantamaja on toiminut kesäisin von Heidemanien testamentin mukaisena ”taiteilijahuvilana” ja se on annettu vuorovuosin käyttöön eri taiteilijaseuroille. Rakennus käsittää kaksi huonetta sekä niiden väliin sijoittuvan pienen keittiön ja eteisen sekä rakennuksen pohjoispäättyyn sijoittuvan avokuistin. Varustukseltaan rantamaja on vaatimaton, kamareissa on vuodepaikkoja neljälle. Keittiössä on puuhella, toisessa kamarissa avotakka ja toisessa pönttöuuni. Lisälämmittimiksi on hankittu öljytäytteiset sähköpatterit. Rakennuksen sähkövedot on uusittu kesällä 2011 ja samalla uusittiin keittiön sähkölaitteistoa. Rakennuksessa ei ole vesi- tai viemärihuoltoa.

Kuistin uusiminen

Rantamajan pois purettava betonirakenteinen kuisti lienee rakennettu 1950-luvun muutostöiden yhteydessä. Kivinen ja routiva maa on aiheuttanut betonikannassa ja runkorakenteissa halkeamia ja vääntymiä. Uuden kuistin rakentamisen yhteydessä tehtiin salaojitus rakennuksen länsiseinustalle ja kaivettiin kuistin alta pois suuret kivilohkareet. Maapohja tiivistettiin ja tilalle ajettiin soraa.

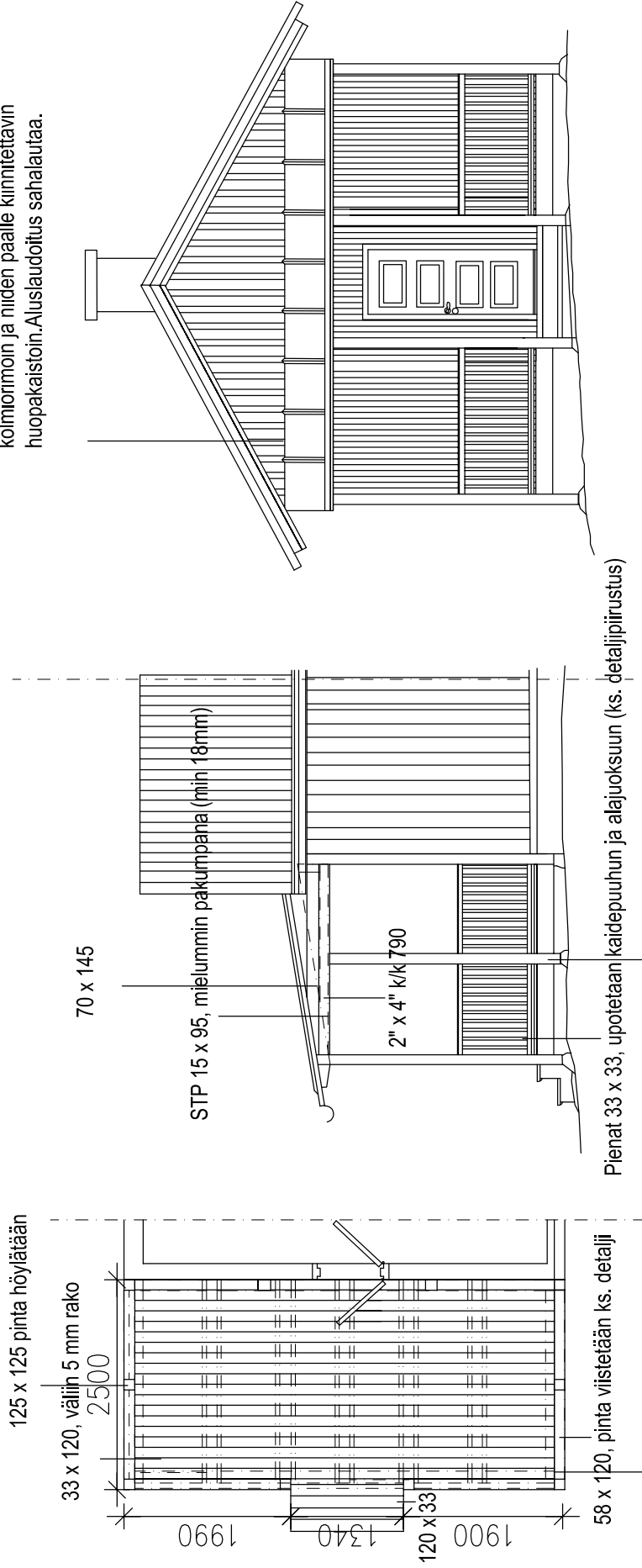
Purettava kuisti pohjoissuunnasta kuvattuna vuonna 2008.

Kuistin puu-betonirakenne oli vaurioitunut vuosikymmenten aikana. Uusi kuisti päätettiin rakentaa pulpettikattoisena ja kooltaan edellistä pienemmäksi.

Uuden kuistin rakennepiirros

Musta tai tummanharmaa huopakate
 Katepalin Super Pintari, Lemminkäisen
 Kerabit 7, Icopalin Pinta-Ultra tai vastaava
 väri musta tai tumman harmaa. Kiinnitys
 kolmiorimoin ja niiden päälle kiinnitetävin
 huopakaitstein. Aluslaudoitus sahalaudataa.

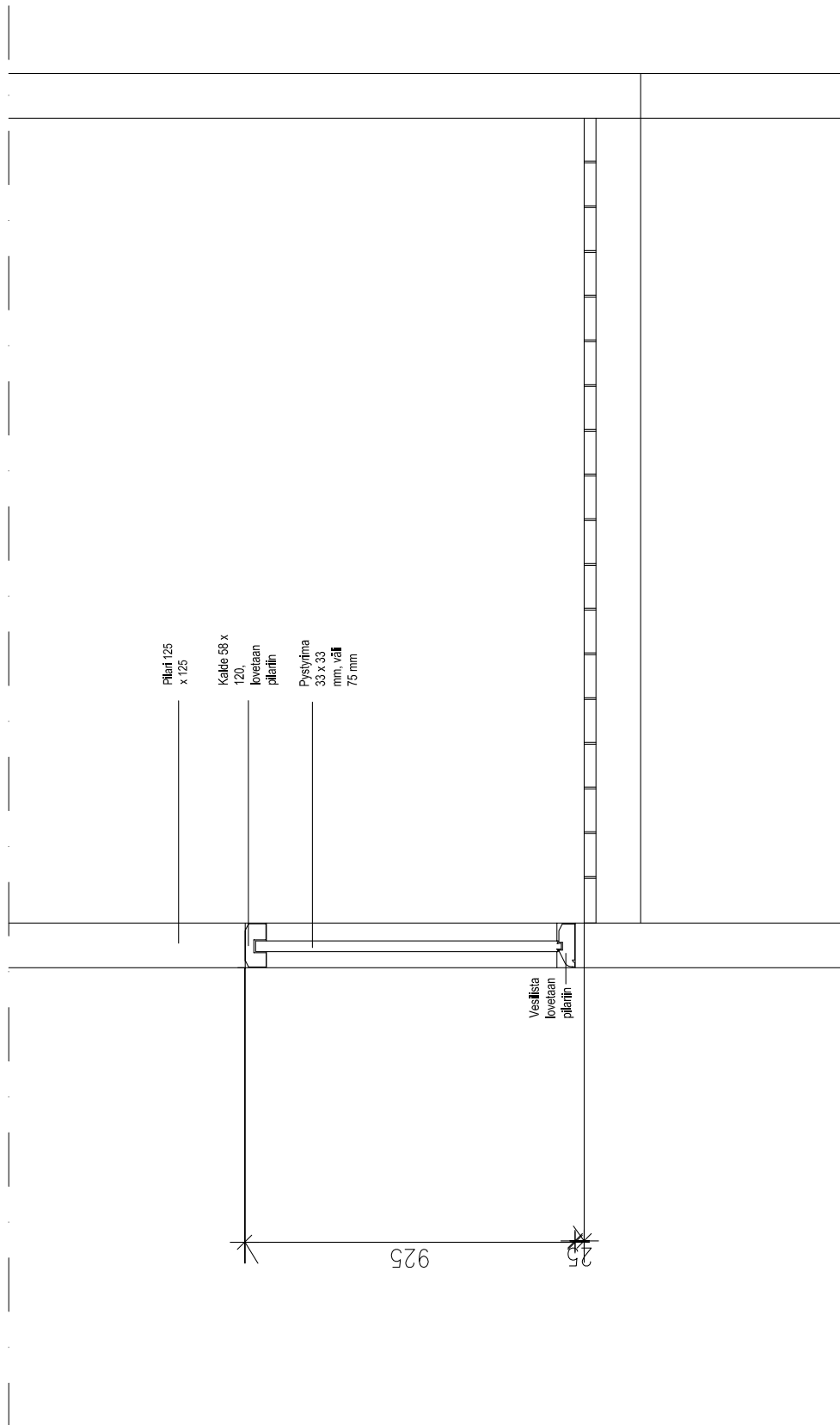

Pitkittäiset parrut reunoissa 100 x 100, poikittaiset päissä 100 x 100 ja keskellä 2 x 50 x 100. Niskat nauhlataan pitkittäisten tukien päälle. Pitkällä sivulla niskat kiinnitetään pilarien molemmin puolin. Tuetaan tarvittaessa keskeltä muutamalla luonnonkiveen tukeutuvalla puupilarilla. Pilariväleihin kenikon suojaksi lyödään suojalauta 50 x 200.

Pilarit 125 x 125, pinta höylätään, kiinnitetään luonnonkiviin esimerkiksi metallipultin ja puukillojen avulla

URAJÄRVEN KARTANO / RANTAMAJA KUJISTIN RAKENNEPERIAATE 1:50

Kuistin kaiteen rakennepiirros

URAJÄRVEN KARTANO / RANTAMAJA KAITEEN RAKENNE 1:10

Arkkitehtitoimisto Ulla Rahola 8.4.2009

Uuden kuistin rakennustyöt kesällä 2009

Vanha kuisti purettiin pois kokonaan ja talon länsiseinustalle kaivettiin salaojaputket. Uuden kuistin rakenteet lepäävät rakennuksen kivi-jalkaan valetulla betonianturalla.

Betonivalu.

Betonivalu ja maapohjatyöt valmiina.

Pohjarakenteet tehtiin betonianturan päälle muuratuilla kevytsora-harkoilla- Harkot jäävät piiloon lämpökäsitellystä männystä rakennetun paneloinnin alle.

Pulpettikattoon valittiin huopakate. Kaiteiden rakenteissa kiinnitettiin erityistä huomiota veden valumiseen pois liitoksista.

Kuisti valmiina maalaustöitä varten- Maalaus tehtiin vuoden kulu-
tua kesällä 2010.

Urajärven kartanomuseo Entisen kanalan ulkopuoliset maalaustyöt

Kuva 1. Kanala vasemmalla valmista pintaa.

Tmi Elina Wirkkala/
Elina Wirkkala
Kuvat: Marja Granfelt, Kerttuli
Hoppa ja Nanna Kymäläinen

1. KOHTEEN KUVAUS JA VAURIOT

Kanalarakenuksen seinät on maalattu aiemmin jollain ns. punamaalilla, joka sisältää akrylaattia. Pinta on pahoin hilseillyt. Seinät ovat hämähäkinseittien ja roskien peitossa. Lahovaurioita ei ole silmännähdessä havaittavissa, ainoana päärakennuksen puolen sisäänkäynnin oven alaosan laudan laho. Saman oven vasemmalla puolella on suuri rotankolo. Ikkunoiden maali on hilseillyt varsinkin alapuitteista. Peiliovien maalipinnat eivät myöskään ole kovin hyvässä kunnossa. Kuisti on maalaamatta kokonaan.

2. TEHDYT MAALAUSTYÖT

Kuisti maalattiin Uula-tuotteen pellavaöljymaalilla sävy 1006 Kaste. Samaa sävyä käytettiin myös ikkunoissa, räystäslauoissa ja följäreissä. Ovet ja ikkunakarmin ulosnäkyvä osa maalattiin samalla maalilla johon oli lisätty vihreää umbraa. Kaikki pinnat puhdistettiin harjaamalla katuharjalla ja/tai teräsharjalla irtonaiset maalit ja roskat pois. Ikkunoita ja ovia hiottiin. Kuistin puuosia jouduttiin hiomaan kaikista kanteista, koska maali ei tartu teräviin kulmiin.

Seiniin sävytettiin väri Uula-tuotteen keittomaaleista, väreinä Falun- ja italianpunainen. Sekoitussuhteeksi annettiin 1:3, mutta siitä olisi tullut liian tumma, joten suhde on 1:4. 1 osa Falunpunaista ja 4 osaa italianpunaista. Sävy yritettiin saattaa sellaiseksi, ettei se erottuisi muista pihan punamullatuista rakennuksista. Maalaustyön teki Marja Granfelt.

KM 40 Italianpunainen

KM 42 Falunpunainen

Kuva 2. Valmista pintaa, kirkaampi kohta on vielä märkä.

Kuva 3. kuisti ennen
Kuva 5. Ovi ennen

Kuva 4. kuisti jälkeen
Kuva 6. Ovi jälkeen

Kuvassa näkyy oven alapuolella lahovaurio ja vasemmalla rotan kolo.

Kuva 7. Ikkuna välimaalissa

Kuva 8. Ikkuna valmis. Punamultaus menossa.